Tarihi Eserleriyle Edirne

Ahmet Usal - Edirne Vergi Dairesi Başkanlığı

Aralık 25, 2006

İçindekiler

0.1 Tarihi Eserler 4
0.1.1 Edirne'nin Tarihi Eserler Açısından Önemi 4

0.1 Tarihi Eserler

Bu bölümde; Edirne ili sınırları içindeki tarihi eserlerin ve kalıntıların; dönemlerine ve türlerine göre belli başlıklar altında tanıtılması amaçlandı.

0.1.1 Edirne'nin Tarihi Eserler Açısından Önemi

İl sınırları içindeki tarihöncesi dönemlerden kalma ören yerleri, dolmenler ve menhirler ile Ainos (Enez) Antik Yerleşimiyle, Roma-Bizans Dönemi Kale kalıntıları dışında, kentin tarihi dokusu Osmanlı ağırlıklıdır. Başkentlik yapmış olması ve Serhad Şehirliği olgusu, özellikle İmparatorluğun parlak dönemlerinde Padişahların hep uğrak noktası olması, Edirne'nin her köşesine Osmanlı Kültürü'nün damgasını vurması sonucunu doğurmuştur.

Edirne, İstanbul'la birlikte, Osmanlı İmparatorluğu'nun mimaride eriştiği yaratıcı düzeyi gösteren bir kenttir. Kentte, Osmanlı Mimari yaratıcılığının çok çeşitli örnekleri görülmektedir. Bu açıdan Edirne, Bursa ile İstanbul'un karışımı gibidir. Edirne'nin İstanbul'a ve Bursa'ya üstünlüğü, İstanbul'un fethinden önceki mimari yaratıcılığı kadar, fetihten sonra da bu yaratıcılığını sürdürmesidir.

Edirne Mimarisi Osmanlı Döneminden bu yana bir kaç döneme ayrılır. Birincisi, Çelebi Sultan Mehmet Öncesi ve O'nun dönemi; ikincisi, Sultan II. Murat Dönemi, üçüncüsü, İstanbul'un fethinden sonra eşsiz Beyazid Külliyesi ile belirlenen dönem; dördüncüsü, Selimiye Camisi ile sonlanan Klasik Osmanlı Mimari Dönemi; beşincisi, Ekmekçioğlu Ahmet Paşa ve Sultan IV.Mehmet Dönemi; altıncısı, batılılaşma sürecinin çalkantılı olaylarını yaşamış Neoklasik çizgide yapılarla dolu bir dönem ve son olarak Cumhuriyet Dönemi mimarisi.

Sultan II.Murat Dönemi hem Edirne'nin gerçek başkent olması, hem de mimarisinde bir dönüm noktası olması yönünden öne çıkar. Bu dönemde yapılan Üç Şerefeli Camisi, merkezde büyük bir kubbenin seçilmesiyle eski camilerden farklılaşıyordu. Bu olay, Beylikten İmparatorluğa geçişin bilincini yansıtmak olarak yorumlanmıştır.

Dinsel ve toplumsal yapıların bütünleştirilmesine benzersiz bir örnek oluşturan Beyazid Külliyesi, Tunca Nehri kenarında dengeli kütleleriyle güzel bir mimari kompozisyon yaratır. 16. yüzyıl Edirne'sinde ayrıca Rüstem Paşa Kervansarayı, Alipaşa Çarşısı, Sokullu Hamamı, Lari Camisi gibi önemli yapılar gerçekleştirilmiştir. Bunlara Selimiye Camisi'nin görkemi katılır.

Edirne'de daha sonra yapılan Ekmekçioğlu Ahmet Paşa Kervansarayı ve daha bir dizi yapı bu mimari örgüyü tamamlayan birer parça olmuştur.

1910 - 1927 yılları arasındaki I. Ulusal Mimarlık Dönemi üslubundaki yapıların özgün örneklerinden biri de Edirne Garı'dır. Mimar Kemaleddin'in ürünü olan yapı simetrik planı ve kubbeleriyle Osmanlı Mimarisi'ne duyulan özlemi yansıtmaktadır.